

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 491/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom JUDr. Františkom Svatuškom, Námestie slobody 13/25, Humenné, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 3Odi/1/2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 3Odi/1/2022 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **500 eur**, ktoré **j e** Okresný súd Prešov **p o v i n n ý** vyplatiť **m u** do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Prešov **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **257,98 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 3. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnuté konanie“). Súčasne žiada prikázať okresnému súdu konať v napadnutom

konaní bez zbytočných prietáhov, priznať mu primerané finančné zadostučinenie 3 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu uznesením sp. zn. IV. ÚS 491/2025 z 30. septembra 2025.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd viedol proti sťažovateľovi ako žalovanému konanie o zrušenie oddĺženia. Pojednávanie konané 20. februára 2024 odročil na účel vyhlásenia rozhodnutia na 19. marec 2024, keď vyhlásil vo veci rozsudok, ale tento do podania ústavnej sťažnosti ani písomne nevyhotovil, ani nedoručil stranám konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti uvádza, že časový horizont vyhotovovania rozsudku považuje za neprimeraný, a zdôrazňuje, že okresný súd napriek uplynutiu viac ako jedenástich mesiacov (v čase podania ústavnej sťažnosti) nielenže rozsudok nevyhotovil, ale nevykonal ani žiaden iný úkon. Toto obdobie absolútnej nečinnosti podľa neho znamená, že okresný súd nezohľadnil v dostatočnej miere závažnosť predmetu konania pre sťažovateľa, a tým porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Taktiež tvrdí, že svojím správaním, ale ani správaním žalobcu k zbytočným prietáhom v konaní neprispel.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

5. Okresný súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti z 20. októbra 2025 uviedol, že v napadnutom konaní došlo k omeškaniu s doručením písomného vyhotovenia rozsudku. Nedoručenie v zákonnej lehote zapríčinila predovšetkým pracovná zaťaženosť na oddeleniach zapríčinená novelou Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a nejasným výkladom prechodných ustanovení Civilného sporového poriadku, v dôsledku čoho bolo okresnému súdu postúpené veľké množstvo obchodných vecí z iných okresných súdov v rámci Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“). To viedlo k nedodržiavaniu procesných lehôt. Situácia sa už zlepšila, pričom písomné vyhotovenie rozsudkov bolo stranám napadnutého konania doručené a sťažovateľ podal odvolanie. Toho času sa vykonávajú procesné úkony pre predloženie veci krajskému súdu na účel rozhodnutia o odvolaní. Sťažovateľom by sa nemalo priznať finančné zadostučinenie, keďže k zbytočným prietáhom v konaní prispeli obe strany svojím správaním. Najmä opakovaným žiadaním o odročenie nariadeného pojednávania. Sťažovateľ požiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 18. október 2022 (pracovné dôvody sťažovateľa), o odročenie pojednávania nariadeného na 24. január 2023 (zdravotné dôvody právneho zástupcu sťažovateľa), o odročenie pojednávania nariadeného na 28. september 2023 (pretrvávajúce zdravotné problémy právneho zástupcu sťažovateľa) a pojednávania nariadeného na 30. november 2023 (zdravotné problémy právneho zástupcu sťažovateľa).

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskom okresného súdu dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

7. Ústavný súd uvádza, že nedoručoval vyjadrenie okresného súdu sťažovateľovi na účel jeho vyjadrenia, keďže sa od jeho repliky nedá očakávať získanie akýchkoľvek pre rozhodnutie veci relevantných informácií, najmä z dôvodu, že okresný súd sťažovateľom uvádzané skutočnosti nerozporuje, čo je ako závažný dôvod v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) [rozhodnutie Janáček v. Česká republika z 2. 2. 2023 (bod 51, bod 53) sťažnosť č. 9634/17]. Ústavný súd po overení aktuálneho skutkového stavu vyhodnotil, či došlo zo strany okresného súdu k priet'ahom v konaní a do akej miery.

8. Podstata argumentácie sťažovateľa v súvislosti s namietanými priet'ahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutom konaní sa sústreďuje na namietanie pasivity okresného súdu po vyhlásení rozsudku, keď až do podania ústavnej sťažnosti nevyhotovil a nedoručil sťažovateľovi písomné vyhotovenie rozsudku.

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 519/2023).

10. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

11. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť najmä intenzitu zásahu do namietaného práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných priet'ahov, či vznik priet'ahov bol spôsobený primárne postupom okresného súdu, alebo na ich vznik mal vplyv aj postup sťažovateľa, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala povaha veci.

12. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania spočívajúci v rozhodovaní o zrušení oddĺženia nie je častým predmetom konaní na všeobecných súdoch, no zároveň ho nemožno považovať za náročnú agendu.

13. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že na ťarchu sťažovateľa možno v priebehu napadnutého konania pričítať časté žiadosti o odročenie pojednávania, ale jeho námietky nesmerujú k úseku konania pred vyhlásením rozsudku.

14. Tretím hodnotiacim kritériom je napadnutý postup okresného súdu po vyhlásení rozsudku 19. marca 2024. Ústavný súd vlastnou činnosťou zistil, že rozsudok už bol vyhotovený a okresný súd ho odoslal stranám napadnutého konania 10. júna 2025. Toho času je v dôsledku odvolania sťažovateľa vec predložená krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Ústavný súd tak identifikoval ničím neodôvodnenú nečinnosť okresného súdu v trvaní takmer 1 roka a 3 mesiacov (v čase rozhodovania ústavného súdu).

15. Na základe uvedeného ústavný súd dospel v danom prípade k jednoznačnému záveru, že v napadnutom konaní došlo po vyhlásení rozsudku 19. marca 2024 k zbytočným priet'ahom. Po zhodnotení všetkých okolností musí skonštatovať, že priet'ahy v namietanej časti napadnutého konania (po vyhlásení rozsudku) sú jedine dôsledkom napadnutého postupu okresného súdu, ktorý nedokázal svoju činnosť organizovať spôsobom, ktorým by v čo najskoršom (resp. v primeranom) čase došlo k vyhotoveniu rozsudku a jeho odoslaniu, teda bol vo veci nečinným. Túto skutočnosť zároveň nerozporuje vo svojom vyjadrení ani okresný súd. Ústavný súd na tomto mieste dodáva, že okresný súd ostal pasívnym v časti konania, kedy bolo potrebné už len vyhotoviť a odoslať rozsudok vo veci. Preto z ústavnoprávneho hľadiska možno napadnuté konanie v tejto časti označiť za celkom zjavne neprimerané a neakceptovateľné.

16. Ústavný súd opakovane dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. Ústavný súd v zmysle už svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky pre riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa.

17. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

18. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na vykonanie očakávaných úkonov okresným súdom a fakt, že toho času je vec na krajskom súde, sa stala možnosť prikázania okresnému súdu vo veci konať bezpredmetnou (bod 4 výroku nálezu).

19. V zmysle § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde, keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo porušené, zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia, ktoré sťažovateľ požadoval vo výške 3 000 eur, čo odôvodňoval pocitom právnej

neistoty a nemajetkovou ujmu s poukazom na význam predmetu konania pre sťažovateľa a na skutočnosť, že sťažovateľ sa svojím správaním o vznik prietáhov nijak nepričinil.

20. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

21. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal najmä na konštatovanie takmer 1 rok a 3 mesiace trvajúcej nečinnosti okresného súdu v danej veci, keď jeho úlohou bolo už len vyhotovenie a odoslanie vyhláseného rozsudku. Tiež prihliadol na to, že sťažovateľ sa nepričinil o vznik prietáhov v tejto časti konania. Preto rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia 500 eur (bod 2 výroku nálezu). Zároveň v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhoviel tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 4 výroku nálezu).

VI. Trovy

22. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 257,98 eur (bod 3 výroku nálezu) napriek tomu, že v zmysle nižšie uvedenej vyhlášky by mal nárok na 771,68 eur. Ústavný súd však nie je oprávnený priznávať trovy konania *ultra petit*.

23. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Náhrada trov právneho zastúpenia by tak predstavovala 771,68 eur bez DPH, pretože právny zástupca sťažovateľa nie je platiteľom tejto nepriamej dane.

24. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu